Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0181

Direktyvos 2014/89/ES (Jūrinių teritorijų planavimo direktyvos) įgyvendinimo poveikis žuvininkystei tam tikruose žvejybos rajonuose ir jūrų baseinuose

2026 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Direktyvos 2014/89/ES (Jūrinių teritorijų planavimo direktyvos) įgyvendinimo poveikio žuvininkystei tam tikruose žvejybos rajonuose ir jūrų baseinuose (2024/2126(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/89/ES, kuria nustatoma jūrinių teritorijų planavimo sistema[1] (Jūrinių teritorijų planavimo direktyva arba JTP direktyva),

– atsižvelgdamas į 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/56/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyva)[2],

– atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1954/2003 ir (EB) Nr. 1224/2009 bei panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2371/2002 ir (EB) Nr. 639/2004 bei Tarybos sprendimas 2004/585/EB[3] (Bendros žuvininkystės politikos reglamentas),

– atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1139, kuriuo nustatomas Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas

---

1 OL L 257, 2014 8 28, p. 135, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj.
2 OL L 164, 2008 6 25, p. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj.
3 OL L 354, 2013 12 28, p. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj.

(ES) 2017/1004[4],

– atsižvelgdamas į 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvą 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos[5] (Buveinių direktyva),

– atsižvelgdamas į 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos[6] (Paukščių direktyva),

– atsižvelgdamas į 2022 m. gegužės 3 d. Komisijos ataskaitą dėl Direktyvos 2014/89/ES, kuria nustatoma jūrinių teritorijų planavimo sistema, įgyvendinimo apžvalgos (COM(2022)0185),

– atsižvelgdamas į ES teisės aktus dėl vandens kokybės ir taršos kontrolės (Vandens pagrindų direktyvą[7], Direktyvą 2008/105/EB[8], Direktyvą (ES) 2024/3019[9], Tarybos direktyvą 91/676/EEB[10],

---

4 OL L 247, 2021 7 13, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1139/oj.

5 OL L 206, 1992 7 22, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj.

6 OL L 20, 2010 1 26, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj.

7 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

8 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/105/EB dėl aplinkos kokybės standartų vandens politikos srityje, iš dalies keičianti ir panaikinanti Tarybos direktyvas 82/176/EEB, 83/513/EEB, 84/156/EEB, 84/491/EEB, 86/280/EEB ir iš dalies keičianti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB (OL L 348, 2008 12 24, p. 84, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/105/oj).

9 2024 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/3019 dėl komunalinių nuotekų valymo (OL L, 2024/3019, 2024 12 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/3019/oj).

10 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL L 375, 1991 12 31, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj).

Direktyvą 2005/35/EB[11] ir Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006[12]),

– atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ (COM(2020)0380) ir į 2021 m. birželio 9 d. Parlamento rezoliuciją dėl tos strategijos[13],

– atsižvelgdamas į 1995 m. Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) atsakingos žuvininkystės kodeksą, ypač į jo 10 straipsnį,

– atsižvelgdamas į FAO neprivalomas gaires dėl tausios smulkiosios žvejybos užtikrinimo atsižvelgiant į aprūpinimo maistu saugumo ir skurdo panaikinimo tikslus,

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 5 d. Komisijos komunikatą „Europos vandenynų paktas“ (COM(2025)0281),

– atsižvelgdamas į savo 2021 m. liepos 7 d. rezoliuciją dėl jūrinių elektrinių parkų ir kitų atsinaujinančiųjų išteklių energijos sistemų poveikio žvejybos sektoriui[14],

– atsižvelgdamas į savo 2022 m. spalio 6 d. rezoliuciją „Paskata imtis veiksmų vandenynų klausimu: vandenynų valdymo ir biologinės įvairovės stiprinimas“[15],

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. gegužės 9 d. rezoliuciją dėl bendro žuvininkystės valdymo Sąjungoje ir žuvininkystės sektoriaus indėlio į valdymo priemonių įgyvendinimą[16],

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. sausio 18 d. rezoliuciją dėl bendros žuvininkystės politikos įgyvendinimo dabartinės padėties ir ateities

---

11 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/35/EB dėl taršos iš laivų ir sankcijų už pažeidimus įvedimo (OL L 255, 2005 9 30, p. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2005/35/oj).

12 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

13 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento rezoliucija „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ (OL C 67, 2022 2 8, p. 25).

14 OL C 99, 2022 3 1, p. 88.

15 OL C 132, 2023 4 14, p. 106.

16 OL C, C/2023/1060, 2023 12 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1060/oj.

perspektyvų[17],

– atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 12 d. Komisijos komunikatą „Tvaresnės ir konkurencingesnės ES akvakultūros 2021–2030 m. strateginės gairės“ (COM(2021)0236),

– atsižvelgdamas į Komisijos tarnybų darbinį dokumentą (SWD(2025)0003), pridedamą prie Komisijos ataskaitos Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Komisijos atlikto valstybių narių priemonių programų, atnaujintų pagal Jūrų strategijos pagrindų direktyvos (2008/56/EB) 17 straipsnį, vertinimo,

– atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 25/2023 „ES akvakultūros politika. Nepaisant padidinto ES finansavimo, produktų gamyba apimta sąstingio, o rezultatai neaiškūs“,

– atsižvelgdamas į informacinį pranešimą „Žuvininkystė vykdant jūrinių teritorijų planavimą“, kurį 2025 m. spalio mėn. paskelbė Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas,

– atsižvelgdamas į tyrimą „Jūrinių teritorijų planavimo direktyvos įgyvendinimas. Poveikis žuvininkystei pasirinktuose žvejybos rajonuose ir jūrų baseinuose“, kurį 2025 m. gruodžio mėn. paskelbė Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas,

– atsižvelgdamas į 2022 m. Kunmingo ir Monrealio pasaulinę biologinės įvairovės strategiją,

– atsižvelgdamas į 2019 m. rugsėjo mėn. Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitą „Specialioji ataskaita dėl vandenyno ir kriosferos keičiantis klimatui“,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį ir 2002 m. gruodžio 12 d. Pirmininkų sueigos sprendimo dėl leidimo rengti pranešimus savo iniciatyva suteikimo tvarkos 1 straipsnio 1 dalies e punktą ir 3 priedą,

– atsižvelgdamas į Žuvininkystės komiteto pranešimą (A10-0120/2026),

A. kadangi didėjanti įvairios veiklos ir sektorių, pvz., žvejybos, akvakultūros, jūrų transporto, laivybos, jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos, gamtos išsaugojimo, jūrų kultūros paveldo išsaugojimo, pakrančių turizmo, rekreacinės veiklos, jūros dugno nuosėdų gavybos ir šalinimo vykdant dugno gilinimą operacijų, povandeninių kabelių ir vamzdynų ar gynybos, konkurencija dėl prieigos prie jūrinių teritorijų lemia vis didesnį bendrą spaudimą jūrų ekosistemoms ir vis daugiau konfliktų dėl jūrinių teritorijų naudojimo ir šią padėtį dar labiau apsunkina institucinis ir administracinis

---

17 OL C, C/2024/5734, 2024 10 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5734/oj.

susiskaidymas;

B. kadangi žvejyba ir akvakultūra yra strateginiai ES saugumo ir suverenumo sektoriai, visų pirma apsirūpinimo maistu saugumo ir jūrinio suverenumo požiūriu, ir prisideda prie pakrančių bendruomenių konkurencingumo ir atsparumo; kadangi ES žuvininkystės produktai yra sveiki ir dažnai gaunami vietoje, ir pasižymi vienomis iš geriausių savybių turint mintyje mažą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, tenkantį vienam žmonėms vartoti skirtų gyvūninių baltymų vienetui; kadangi dėl to strateginė šių sektorių vertė turėtų būti tinkamai pripažinta vykdant jūrinių teritorijų planavimą (JTP);

C. kadangi 2022 m. ES savarankiškas apsirūpinimas jūros gėrybėmis sumažėjo iki 37,5 proc. ir apie 80 proc. ES suvartojamų jūros gėrybių buvo importuota, o tai lemia struktūrinę priklausomybę nuo išorės šaltinių ir silpnina ES apsirūpinimo maistu savarankiškumą; kadangi ES žvejybos laivynas per pastarąjį dešimtmetį gerokai sumažėjo ir dabar yra daugiau kaip 13 proc. mažesnis nei 2014 m.; kadangi šis sumažėjimas ir didėjanti konkurencija dėl jūrinių teritorijų naudojimo kelia grėsmę žuvininkystės sektoriaus ekonominiam gyvybingumui, kartų kaitai ir laivyno gebėjimui prisidėti prie ES apsirūpinimo maistu saugumo; kadangi, kaip pripažįstama Europos vandenynų pakte, siekiant plėtoti konkurencingą ES žuvininkystę labai svarbu užtikrinti pakankamą, subalansuotą ir nuspėjamą prieigą prie jūrinių teritorijų;

D. kadangi dėl kintančių geopolitinių aplinkybių ir didėjančios įtampos gali padidėti jūrinių teritorijų naudojimas kariniais tikslais; kadangi vykdant JTP turi būti atsižvelgiama į su gynyba ir saugumu susijusią veiklą ir operacijas, pvz., išskirtinių ekonominių zonų stebėjimą, jūrų prekybos apsaugą, bendras karines pratybas, kovą su neteisėta prekyba, išminavimą, kovą su piratavimu, stebėjimą iš oro ir palydovinį stebėjimą, taip pat jų sąveiką su ekonomine veikla, susijusia su jūra ir jūros aplinka;

E. kadangi Europos Audito Rūmai savo Specialiojoje ataskaitoje Nr. 22/2023 „Jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energija ES“ atkreipė dėmesį į darbo vietų praradimo žuvininkystės sektoriuje riziką; kadangi ataskaitoje atkreipiamas dėmesys į tai, kad nėra kiekybiškai įvertintas pagrindinis jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtros ekonominis poveikis žuvininkystei, ir teigiama, kad reikėtų geriau nustatyti ir šalinti galimas neigiamas jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtros pasekmes žuvininkystės sektoriui; kadangi joje taip pat pažymėta, kad nors nėra aišku, ar bus nustatytas didesnio masto žuvų populiacijų padidėjimas, jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos zonose pastebėtas tam tikras žuvų tankio padidėjimas, o tai rodo galimą naudą žvejams ir žuvininkystei;

F. kadangi ES nustatė teisiškai privalomą tikslą iki 2030 m. įdiegti

veiksmingas teritorines atkūrimo priemones bent 20 proc. savo jūros teritorijos;

G. kadangi ES įsipareigojo pasiekti, kad ne vėliau kaip 2030 m. būtų saugoma bent 30 proc. jos jūros teritorijos;

H. kadangi ES jūrinių teritorijų planavimo (JTP) direktyva nustatoma bendra sistema, pagal kurią valstybės narės organizuoja savo jūrų vandenų naudojimą, ir ja siekiama skatinti tvarią mėlynosios ekonomikos plėtrą bei tvarų augimą ir mažinti konfliktus tarp sektorių, tačiau ja nenustatomi jokie konkretiems sektoriams skirti įpareigojimai; kadangi direktyvoje linkstama skatinti kapitalui imlios ir teritoriniu požiūriu išskirtinės ekonominės veiklos plėtrą, dėl kurios galėtų būti išstumtas tradicinis, mobilus ir kolektyvinis jūros naudojimas, visų pirma žvejyba;

I. kadangi ES sukūrė jūrinių teritorijų planavimo sistemą, įskaitant tarpvalstybinio bendradarbiavimo mechanizmus; kadangi pakrantės valstybės narės yra atsakingos už planų priėmimą pagal šią sistemą, įskaitant tokių planų formato ir turinio apibrėžimą ir nustatymą atsižvelgiant į administracines tradicijas, taip pat jūrų erdvės paskirstymą atitinkamai įvairiai veiklai ir pagal naudojimo būdus;

J. kadangi JTP direktyva prisidedama prie aplinkos apsaugos skatinant tvarų jūrinių teritorijų ir jūrų išteklių naudojimą ir joje nustatyta, kad valstybės narės turi taikyti ekosisteminį metodą; kadangi ja siekiama užtikrinti veiksmingą aplinkos ir socialinių bei ekonominių tikslų pusiausvyrą, tačiau sistemiškai neįtvirtinant žemesnio tradicinės veiklos rango kitų rūšių veiklos atžvilgiu;

K. kadangi JTP direktyva yra glaudžiai susijusi su kitų ES teisės aktų, pvz., Jūrų strategijos pagrindų direktyvos, Bendros žuvininkystės politikos reglamento, Buveinių direktyvos, Paukščių direktyvos ir Vandens pagrindų direktyvos, įgyvendinimu; kadangi ji taip pat susijusi su teisiškai privalomais ir teisiškai neprivalomais politiniais įsipareigojimais, pvz., Kunmingo ir Monrealio pasauline biologinės įvairovės strategija;

L. kadangi priėmus JTP direktyvą 22 pakrantę turinčios valstybės narės turėjo ne vėliau kaip 2016 m. paskirti kompetentingas institucijas ir ne vėliau kaip 2021 m. kovo 31 d. priimti savo jūrų vandenims skirtus nacionalinius jūrinių teritorijų planus; kadangi aštuonios valstybės narės šio termino nesilaikė;

M. kadangi šiuo metu jūrinių teritorijų planus yra priėmusios 20 iš 22 pakrantę turinčių valstybių narių ir daugelis dabar atlieka jų peržiūrą;

N. kadangi rengdamos jūrinių teritorijų planus valstybės narės turi atsižvelgti į aplinkos, ekonominius, socialinius ir saugos aspektus, sausumoje ir jūroje vykdomos veiklos sąsajas bei tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir užtikrinti ankstyvą, nuolatinį ir veiksmingą visų

atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant žvejus ir vandens bestuburių rinkėjus bei jiems atstovaujančias organizacijas ir atokiausių regionų bendruomenes, dalyvavimą taikant principą „iš apačios į viršų“ ir per visą sprendimų priėmimo procesą, taip pat užtikrinti, kad šis dalyvavimas būtų tinkamas, prasmingas ir neapsiribotų vien konsultaciniu vaidmeniu;

O. kadangi JTP direktyvos įgyvendinimo mastas valstybėse narėse labai skiriasi, nes skiriasi jų administracinės ir valdymo struktūros, kurių yra įvairių – nuo vietos iki labiau centralizuotų sistemų; kadangi jūrinių teritorijų planavimo poveikis labai skiriasi priklausomai nuo atitinkamų jūrų baseinų ir teritorijų, o kai kurie pakrančių regionai susiduria su didesne teritorinių apribojimų koncentracija ir konkuruojančiais naudojimo būdais, todėl didėja teritoriniai skirtumai ES;

P. kadangi valstybės narės turi koordinuoti savo planus su kitomis atitinkamomis valstybėmis narėmis ir bendradarbiauti su ES nepriklausančių šalių valdžios institucijomis atitinkamame jūrų regione; kadangi, atsižvelgiant į įvairių jūrų regionų ar paregionių ir pakrančių zonų skirtumus, nemanoma, kad tokiam bendradarbiavimui būtų tinkama taikyti universalaus sprendimo principą;

Q. kadangi jūrinių teritorijų planų pobūdis ir turinys labai skiriasi, nes JTP direktyvoje nenustatyti planams taikytini išsamūs privalomi kriterijai ir valstybėms narėms suteikiama daug lankstumo įgyvendinant ir išsamiai rengiant planus;

R. kadangi jūrinių teritorijų planavimas labai reikalingas teritorijose, kuriose yra didelė veiklos koncentracija ir jūrinė teritorija ribota, pvz., Lamanšo sąsiauryje, Baltijos jūroje ar Vidužemio jūroje;

S. kadangi jūrinių teritorijų planavimas turėtų prisidėti prie ES teritorinės sanglaudos, kaip numatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 174 straipsnyje; kadangi žvejyba ir akvakultūra yra ne tik ekonominė veikla, bet ir atlieka esminį socialinį vaidmenį užtikrinant pragyvenimo šaltinius, išlaikant užimtumą ir išsaugant pakrančių ir salų bendruomenių socialinę ir kultūrinę struktūrą, ypač periferiniuose ir atokiausiuose regionuose;

T. kadangi žvejybos ir akvakultūros sektoriams kyla įvairių iššūkių, pvz., spaudimas dėl blogėjančios jūrų ekosistemų būklės ir nevienodo jūrų išsaugojimo priemonių diegimo, taip pat spaudimas dėl naujų mėlynosios ekonomikos sektorių, pvz., jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos;

U. kadangi gerai valdomi ir veiksmingai saugomi ekologiniu požiūriu susijusių saugomų jūrinių teritorijų tinklai yra esminė jūrų biologinės įvairovės išsaugojimo priemonė ir gali padėti gauti ilgalaikės naudos, nes būtų atkuriami ištekliai, daromas išorinis poveikis gretimoms teritorijomis ir didinamas pakrančių ekonomikos atsparumas, tačiau

jų veiksmingumas ir socialinis priimtinumas priklauso nuo to, kaip jie rengiami, valdomi ir koordinuojami su tausios žvejybos veikla, visų pirma taikant diferencijuotus metodus, grindžiamus moksliniais duomenimis, ir dalyvaujant visiems suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant žvejus ir pakrančių bendruomenes;

V. kadangi jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energetika bus darni tik tuo atveju, jei neturės neigiamo poveikio aplinkai ir ekonominei, socialinei bei teritorinei sanglaudai, ypač nuo žvejybos priklausomuose regionuose;

W. kadangi sprendimas dėl nacionalinio energijos rūšių derinio ir technologijų išlieka valstybės narės kompetencija;

X. kadangi dėl didėjančio žvejybos plotų praradimo žvejybos veikla perkeliama, didėja spaudimas žvejybai ir laivynų tarpusavio konkurencija, taip pat išnyksta tam tikri veiklos perkelti negalintys segmentai, visų pirma mažos apimties žvejybos sektoriuje, pvz., vandens bestuburių rinkėjai; kadangi tai taip pat daro poveikį socialinei sanglaudai, užimtumui ir jūrinių tradicijų perdavimui;

Y. kadangi pagal bendrą žuvininkystės politiką valstybėms narėms leidžiama apriboti prieigą prie žvejybos plotų 12 jūrmylių, o atokiausiuose regionuose –100 jūrmylių zonoje nuo pakrantės leidžiant žvejoti tik tradiciškai tuose vandenyse žvejojantiems žvejybos laivams iš gretimos pakrantės uostų;

Z. kadangi jūrinės ir pakrančių teritorijos patiria klimato kaitos ir taršos, ypač taršos cheminėmis medžiagomis ir jūrą ar sausumą teršiančiomis šiukšlėmis, padarinius, kurie taip pat daro poveikį veiklai, susijusiai su jūra, jūrų biologine įvairove ir žuvininkystės ištekliais;

AA. kadangi Jungtinės Karalystės išstojimas iš ES ir „Brexit’o“ padariniai iš esmės pakeitė teritorinę, ekonominę ir žuvininkystės pusiausvyrą keliuose jūrų baseinuose, visų pirma Lamanšo sąsiauryje, Šiaurės jūroje ir Vakarų vandenyse, todėl ES žvejybos veikla tapo labiau sutelkta mažesnėse jūrų teritorijose;

AB. kadangi jūrų specialistams, pvz., žvejams, gali kilti tam tikra rizika ar pavojai, susiję su laivų sauga arba su jūriniais keliais vykdomos tam tikrų rūšių neteisėtos prekybos, pvz., prekybos narkotikais, poveikiu;

AC. kadangi žvejybos ir akvakultūros sektorių darbuotojams turėtų būti užtikrintos saugios, sąžiningos ir deramos darbo sąlygos ir tinkama socialinė apsauga; kadangi jūrinių teritorijų planavimo sprendimai gali turėti tiesioginį poveikį šių specialistų saugai, pajamoms ir darbo sąlygoms;

AD. kadangi daugelis jūrinių teritorijų planų apima tik jūrines teritorijas, tačiau neapima sausumoje ir jūroje vykdomos veiklos sąveikos ir ypač jūrų ekosistemų taršos iš sausumoje esančių šaltinių poveikio;

AE. kadangi ekosisteminio metodo įgyvendinimas yra nepakankamas arba jis neįgyvendinamas, nes daugeliui valstybių narių sunku jį taikyti praktiškai ir suderinti JTP direktyvos reikalavimus su kitų teisės aktų, pvz., Bendros žuvininkystės politikos reglamento arba Jūrų strategijos pagrindų direktyvos, reikalavimais;

AF. kadangi valstybės narės dar nepasiekė 2020 m. Europos jūrų geros aplinkos būklės tikslo, kaip reikalaujama Jūrų strategijos pagrindų direktyvoje;

AG. kadangi duomenų rinkimas, skaidrumas, prieinamumas, suderinimas ir pagrįstai greitas tvarkymas yra labai svarbūs nustatant, kaip žuvininkystė ir akvakultūra įtraukiamos į JTP; kadangi trūksta išsamių duomenų apie išskirtines ekonomines zonas ir sunku integruoti įvairių sektorių duomenis, taip pat gauti duomenis iš nacionalinių valdžios institucijų; kadangi būtų galima geriau paskirstyti finansavimą tokio pobūdžio duomenų rinkimo veiklai;

JTP direktyvos įgyvendinimas ir jos poveikis žvejybai ir akvakultūrai

1. pabrėžia, kad JTP direktyvoje numatyta tinkama tarpsektorinė bendradarbiavimo sistema, tačiau valstybės narės ją įgyvendina nevienodai;

2. palankiai vertina tai, kad kai kurios valstybės narės padarė didelę pažangą įgyvendindamos JTP direktyvą – jos turi integruotas nacionalines strategijas, specialias įstaigas ir jūrų baseinų veiksmų planus;

3. pažymi, kad kai kuriose valstybėse narėse jūrinių teritorijų planai yra teisiškai privalomi, o kitose – neprivalomi ir labiau konsultacinio pobūdžio; pabrėžia, kad įgyvendinimui valstybėse narėse dažnai trukdo institucinė segmentacija, fragmentiškas valdymas ir netinkami teisiniai mechanizmai arba nepakankami finansiniai ir žmogiškieji ištekliai, skiriami šiems mechanizmams ir prieigai prie jų, visų pirma žvejybos ir akvakultūros vietos veiklos grupėms iš Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo skiriami ištekliai;

4. atkreipia dėmesį į tai, kad jūrinių teritorijų planavimas turėtų apimti problemų ir galimybių nustatymą, planavimo duomenų rinkimą, sprendimų priėmimą ir įgyvendinimą ir kad vykdant tokį planavimą ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas žvejybai ir akvakultūrai;

5. pabrėžia, kad JTP įgyvendinimas ir veiksmingumas ES jūrų regionuose labai skiriasi: kai kurie regionai, pvz., Baltijos jūros ar Šiaurės jūros, iš esmės yra įtraukti į jūrinių teritorijų planus, o kituose, pvz., Vidužemio jūroje, planavimo aprėptis yra gerokai mažesnė;

6. palankiai vertina Didžiojo Šiaurės jūros baseino iniciatyvą, kuri vienija valstybes nares ir ES nepriklausančias valstybes, siekiant

geriau suderinti ir koordinuoti jūrinių teritorijų planus;

7. pabrėžia, kad tarpvalstybinės iniciatyvos tebėra ribotos ir trūksta veiksmingo koordinavimo, o tai trukdo pastangoms spręsti bendras problemas tarpusavyje susisiekiančiuose jūrų regionuose; apgailestauja dėl sunkumų, susijusių su valstybių narių ir ES nepriklausančių valstybių, ypač kaimyninių pakrantės valstybių, bendradarbiavimu JTP srityje;

8. pabrėžia „Brexit'o“ poveikį jūrinių teritorijų planavimui, visų pirma saugomų jūrų teritorijų ir jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energetikos plėtrai, taip pat kitai veiklai, pvz., intensyviam jūrų transportui ir pakrančių turizmui; pabrėžia, kad šie pokyčiai nulėmė ES žvejybos laivyno prieigos prie daugelio žvejybos rajonų Jungtinės Karalystės vandenyse praradimą, žvejybos pastangų perkėlimą ir didelį žvejybos intensyvumą Šiaurės jūros ir Lamanšo sąsiaurio rajonuose, o tai pakenkė ES žuvininkystei; ragina sistemingai įtraukti šiuos elementus į šių zonų jūrinių teritorijų planavimą;

9. pabrėžia, kad reikia koordinuoti valstybių narių ir Jungtinės Karalystės veiksmus siekiant užtikrinti veiksmingą ir teisingą jūros baseino valdymą ir taip sumažinti daugybę naudojimo konfliktų, atsižvelgiant į kiekvienos veiklos ekonominius, socialinius ir aplinkos aspektus; atsižvelgdamas į tai, primena Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje, ypač jos 7 ir 8 straipsniuose, nustatytą pareigą bendradarbiauti tarpvalstybiniu mastu; visų pirma ragina vykdyti tikras konsultacijas su Jungtine Karalyste ir Normandijos salomis dėl valdymo priemonių saugomose jūrų teritorijose, kuriomis būtų atsižvelgiama į ES žvejų patiriamas socialines ir ekonomines pasekmes;

10. pabrėžia, kad Vidužemio jūros baseinui ypač didelį poveikį daro jūrinių energijos platformų ir kitos tokio pobūdžio infrastruktūros plitimas, dėl kurio labai sumažėja žuvininkystei skirtos teritorijos, apribojama prieiga prie tradicinių žvejybos plotų ir prisidedama prie jūrinių teritorijų suskaidymo; pažymi, kad už infrastruktūros naudojimą šiuose rajonuose yra atsakingos valstybės narės, tačiau jų sprendimai daro tiesioginį poveikį tradicinių žvejybos plotų naudojimui, todėl šiuos sprendimus reikia nuosekliai integruoti į JTP procesus; pažymi, kad jūrų turizmo plėtra taip pat daro poveikį žuvininkystės veiklai jūros baseine;

11. atkreipia dėmesį į Adrijos jūros, kaip pusiau uždaro ir labai jautraus jūros baseino, patiriančio bendrą žvejybos, akvakultūros, jūrų transporto, turizmo ir pakrančių plėtros daromą spaudimą, ypatumus; pabrėžia, kad dėl šio spaudimo reikia stiprinti jūrų baseinais grindžiamą ir tarpvalstybinį požiūrį į JTP; ragina Komisiją ir atitinkamas valstybes nares, bendradarbiaujant su kaimyninėmis ES nepriklausančiomis pakrantės valstybėmis, stiprinti koordinavimą, dalijimąsi duomenimis ir bendrus valdymo mechanizmus Adrijos jūroje; pabrėžia mažos apimties ir priekrantės

žvejybos svarbą jūros baseinui ir jos integravimo į JTP svarbą, siekiant išsaugoti tokios žvejybos ekonominį gyvybingumą ir kultūros paveldą;

12. pabrėžia, kad Baltijos jūrai būdinga keletas unikalių ypatumų, įskaitant jos, kaip pusiau uždaro jūros baseino statusą, didelę įvairių rūšių ekonominės veiklos, įskaitant žuvininkystę, jūrų transportą ir jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrą, koncentraciją ir jos ekosistemos pažeidžiamumą; atsižvelgdamas į tai, ragina laikytis tvaraus ir prie šių regioninių sąlygų pritaikyto požiūrio į JTP; palankiai vertina bendros HELCOM–VASAB jūrinių teritorijų planavimo darbo grupės vykdomą darbą, nes tai suteikia tvirtą pagrindą jūros baseino lygmeniu koordinuoti veiklą Baltijos jūroje;

13. pabrėžia, kad atokiausių regionų jūrų baseinai taip pat turi būti įtraukti į JTP direktyvos įgyvendinimą, visapusiškai atsižvelgiant į jų ypatumus, įskaitant sąveiką su ES nepriklausančiomis šalimis;

Jūrinių teritorijų planavimo nauda žvejybai ir akvakultūrai

14. apgailestauja dėl to, kad dabartinė JTP teisinė sistema nedavė patenkinamų rezultatų – jos nauda žuvininkystei nebuvo tokia, kokios tikėtasi; pažymi, kad JTP nepadėjo iš esmės padidinti žvejybos veiklos nuspėjamumo ir stabilumo; pabrėžia, kad JTP srityje trūksta išmatuojamų aplinkos, socialinių ir ekonominių tikslų ir rodiklių, taikomų žuvininkystei, ypač smulkiems veiklos vykdytojams; pabrėžia, kad reikia nuosekliai ir veiksmingai įgyvendinti ES jūrų politiką;

15. pabrėžia, kad siekiant įgyvendinti JTP sistemą svarbu atlikti išsamią socialinę ir ekonominę analizę, kuri apimtų mažųjų įmonių ir pakrančių bendruomenių požiūrį; primena žvejybos ir akvakultūros svarbą ES apsirūpinimo maistu savarankiškumui ir susijusios praktinės patirties išsaugojimui ir pripažįsta, kad viešojo intereso tikslais JTP turėtų būti labiau atsižvelgiama į jų svarbą;

16. pabrėžia, kad vykdant JTP turėtų būti geriau integruoti žvejybos ir akvakultūros sektoriai ir aktyviai sprendžiamos teritorinės problemos, darančios poveikį žuvininkystei, įskaitant bendrą jūrų energetikos, saugomų jūrų teritorijų, laivybos ir gynybos zonų poveikį, ir išvengta laipsniškos žvejybos veiklos marginalizacijos; pabrėžia, kad, kai įmanoma, jūros vėjo elektrinių parkai turėtų būti statomi mažiau žvejybai tinkamose zonose, siekiant kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį žvejybos operacijoms;

17. pabrėžia esminį mažos apimties žvejybos vaidmenį, pvz., vietos užimtumo, socialinės sanglaudos ir tradicinių įgūdžių išsaugojimo srityse; ragina vykdant JTP visapusiškai atsižvelgti į šį segmentą, visų pirma kiek tai susiję su teritorine prieiga, žvejybos plotų artumu ir veiklos sauga;

18. pažymi, kad jūros vėjo elektrinių parkai gali daryti poveikį žvejybai,

nes dėl jų gali pakisti verslinių žvejojamų jūrų gyvūnų rūšių arealas ir gausa ir gali būti nustatyti prieigos – dėl saugos priežasčių – arba žvejybos metodų apribojimai; pažymi, kad buvo nustatyta tam tikra galima nauda žvejams, tačiau ji gali būti reikšminga tik tuo atveju, jei žvejams bus įmanoma praktiškai vykdyti veiklą šiuose plotuose;

19. pabrėžia, kad JTP teisinė sistema teikia nedidelę naudą akvakultūrai, tačiau reikia patobulinimų jūrinių teritorijų nustatymo, didesnio akvakultūros vaidmens sistemoje pripažinimo, tarpvalstybinio suderinamumo, teisinio tikrumo ir licencijų išdavimo terminų bei poveikio srityse; visų pirma pabrėžia, kad reikia geriau įtraukti akvakultūrą į JTP ir apsvarstyti galimybę imtis kitų veiksmų, pvz., galbūt parengti bendrą akvakultūros politiką, siekiant veiksmingiau atsižvelgti į šį ES apsirūpinimo maistu saugumui labai svarbų sektorių;

20. pabrėžia, kad tikslas kuo labiau sumažinti įvairių sektorių ir jūros naudotojų konfliktus iš esmės nebuvo pasiektas, visų pirma žvejybos ir akvakultūros sektoriuose, įskaitant vandens bestuburių auginimo ir naujus sektorius, pvz, dumblių auginimo, nes sumažėjo jiems prieinamų teritorijų, todėl buvo paveiktas jų konkurencingumas ir galimybės plėtoti veiklą;

21. pabrėžia, kad konfliktų dėl jūrinių teritorijų naudojimo pobūdis skiriasi priklausomai nuo atitinkamos žvejybos ir akvakultūros veiklos rūšies ir tokios veiklos taip pat gali konkuruoti tarpusavyje dėl jūrinių teritorijų; pabrėžia, kad pagrindiniai konfliktai, darantys poveikį žvejybai, yra žvejybos plotų praradimas dėl jūros zonų neįtraukimo, prieigos apribojimų, konkurencijos dėl prieigos, teritorinio susiskaidymo ir blogėjančios įvairių jūrų ekosistemų būklės, o pagrindiniai konfliktai, darantys poveikį akvakultūrai, yra zonų sutapimas, aplinkosaugos problemos, pvz., tarša ir eutrofikacija, ir konkurencija dėl laimikio;

22. primena, kad žuvininkystė ir akvakultūra priklauso nuo jūrų išteklių geografinės padėties ir geros jūrų ekosistemų būklės ir kad jos yra glaudžiai susijusios su jūros gėrybių vertės grandine ir užimtumu pakrančių regionuose, todėl nėra tinkamos perkėlimui;

23. pabrėžia, kad žvejyba neturi naudos iš prioritetinių ar specialių teritorijų ir dažnai turi būti vykdoma nepriskirtose jūrinėse teritorijose ir ją vis labiau išstumia kita veikla; pažymi, kad akvakultūra, įskaitant dumblių auginimą, iš esmės labiau tinka tam rezervuotoms zonoms, tačiau skirtingose valstybėse narėse ir net jų viduje taikomi metodai labai skiriasi, o licencijų išdavimo procedūros dažnai yra varginančios;

24. pabrėžia, kad kai kurios valstybės narės yra nustačiusios daugialypio naudojimo zonas, tačiau jos dažniausiai taiko projektais grindžiamą metodą; pabrėžia, kad vykdant tam tikrą veiklą, ypač derinant žuvininkystės, biologinės įvairovės apsaugos ir jūrų atsinaujinančiųjų

išteklių energijos veiklą, labai sunku taikyti daugialypio naudojimo požiūrį; pažymi, kad daugialypio naudojimo požiūris taip pat kelia susirūpinimą žvejų ir akvakultūros specialistų draudimo ir saugumo aspektu; pabrėžia, kad nors daugialypio naudojimo zonos galėtų teikti galimybių sprendžiant bendro žmogaus veiklos poveikio problemą, reikia daugiau mokslinių tyrimų, kad būtų galima įvertinti šių zonų įgyvendinamumą ir poveikį; pabrėžia, kad tokių zonų nustatymas turėtų būti grindžiamas įvairios jose vykdomos veiklos ekonominio ir socialinio poveikio bei poveikio aplinkai vertinimu, kuris turi būti atliekamas viso proceso metu tinkamai dalyvaujant visų atitinkamų sektorių veiklos vykdytojams ir kitiems susijusiems suinteresuotiesiems subjektams;

25. palankiai vertina sėkmingus veiklos vykdymo toje pačioje vietoje pavyzdžius, pvz., stacionarią arba plūdriąją jūros vėjo infrastruktūrą, kuri taip pat gali būti naudojama akvakultūros ir vandens bestuburių bei dumblių auginimo plėtojimui, taip pat jūrų faunos ir floros buveinių apsaugai arba regeneracinei veiklai ir žvejybos, pvz., pasyviosios ir mažo poveikio žvejybos, veiklai; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad reikia aktyviau keistis gerąja patirtimi ir atlikti daugiau mokslinių tyrimų, ypač susijusių su ekologiniu poveikiu ir ekonominiu potencialu;

26. primygtinai ragina valstybes nares, kai jos nustato savo energijos rūšių derinį, atsižvelgti į jūrinių atsinaujinančiųjų išteklių energetikos poveikį jūrų ekosistemai ir žuvininkystei;

27. pabrėžia, kad sausumoje ir jūroje vykdomos veiklos koordinavimas tebėra esminis JTP įgyvendinimo trūkumas, ypač atsižvelgiant į tai, kad įgyvendinant biologinės įvairovės apsaugos priemones neatsižvelgiama į taršos iš sausumos šaltinių poveikį jūrų ekosistemoms;

28. atkreipia dėmesį į žuvininkystės ir uostų infrastruktūros bei susijusių įrenginių svarbą ir būtinybę užtikrinti, kad JTP būtų nuoseklus tokių investicijų į infrastruktūrą požiūriu, laikantis ES uostų strategijos, kartu atsižvelgiant į tai, kad visa jūrinė veikla priklauso nuo veiksmingo sausumoje ir jūroje vykdomos veiklos koordinavimo;

Suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas ir duomenų rinkimas

29. pabrėžia, kad suinteresuotųjų subjektų ir pakrančių bendruomenių dalyvavimas JTP procese padidėjo, tačiau tebėra ribotas; apgailestauja dėl to, kad tokiam dalyvavimui dažnai trūksta ankstyvo ir oficialaus įtraukimo ir konsultavimosi, todėl galimybės daryti realią įtaką planavimo sprendimams yra ribotos; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Komisijos iniciatyvą surengti dialogą dėl JTP įgyvendinimo;

30. atkreipia dėmesį į gerus suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo kai kuriose valstybėse narėse pavyzdžius, pvz., nacionalines

konsultacijas ir dalyvaujamuosius procesus; vis dėlto apgailestauja, kad nėra privalomų valstybėms narėms skirtų nuostatų dėl suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo; pažymi, kad tai trukdo atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, pvz., žvejams, akvakultūros specialistams, interesų grupėms ir visuomenės nariams, kuriems daromas poveikis, dalyvauti konsultacijų ir sprendimų priėmimo procesuose, visų pirma kiek tai susiję su jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų vieta;

31. pabrėžia, kad žvejybą ir akvakultūrą dažnai nustelbia kiti, galingesni ar ekonomiškai svarbesni sektoriai, pvz., jūrų energetika; atkreipia dėmesį į pranešimus apie struktūrinį galios disbalansą tarp jūrų sektorių; apgailestauja dėl to, kad tam tikri sektoriai ir veiklos vykdytojai dažnai apeina konsultavimosi procesus mažiau organizuotų subjektų, pvz., smulkiųjų žvejų, įskaitant be laivo žvejojančius žvejus, pvz., vandens bestuburių rinkėjus, sąskaita; ragina vykdyti visapusiškus, prieinamus ir įtraukius konsultacijų su visais suinteresuotaisiais subjektais procesus ir sukurti taisomuosius valdymo mechanizmus, įskaitant skaidrias gaires, kuriomis būtų siekiama užtikrinti subalansuotą ir skaidrų sprendimų priėmimą, sumažinti konfliktų galimybę ir sudaryti vienodas sąlygas žuvininkystės ir kitiems sektoriams;

32. apgailestauja dėl to, kad trūksta suderintų ir palyginamų duomenų apie vandenynų ir jūrų būklę, žuvininkystės išteklius ir klimato kaitos poveikį, taip pat tinkamų socialinių ir ekonominių duomenų, įskaitant JTP poveikio pakrančių bendruomenėms vertinimą; pabrėžia, kad valstybių narių duomenų rinkimo sistemos nėra suderintos;

33. pabrėžia, kad duomenų nesutapimas, pvz., nesuderinamos geoerdvinės bazinės linijos, ir laiko neatitikimas, pvz., skirtingi jūrinių teritorijų planų peržiūros ciklai, trukdo įgyvendinti nuoseklų JTP ir ekosisteminį metodą; primena, kad modeliavimo, kartografavimo ir erdvinės analizės priemonės padeda priimti sprendimus, tačiau negali pakeisti demokratinių diskusijų ar politinio kompromiso;

Rekomendacijos

34. pabrėžia, kad reikia laikytis labiau holistinio požiūrio ir geriau koordinuoti atitinkamus ES teisės aktus, visų pirma JTP direktyvą, Bendros žuvininkystės politikos reglamentą ir Jūrų strategijos pagrindų direktyvą, siekiant užtikrinti nuoseklų ir veiksmingą JTP, įskaitant ekosisteminį metodą, įgyvendinimą, kad būtų prisidėta prie geros aplinkos būklės užtikrinimo; taip pat pabrėžia, kad vykdant JTP turi būti visapusiškai laikomasi bendros žuvininkystės politikos, kaip išimtinės ES žuvininkystės valdymo teisės aktų sistemos, todėl jis neturėtų būti naudojamas siekiant netiesiogiai nustatyti žuvininkystės valdymo priemones, ypač jei tai nesuderinama su siekiu stiprinti žuvininkystės veiklos vaidmenį JTP srityje;

35. mano, kad jūrinių teritorijų planuose turėtų būti geriau atsižvelgiama į teritorinius, aplinkosauginius ir socialinius bei ekonominius poreikius, taip pat į konkrečius kiekvieno jūros baseino ypatumus, įskaitant susisiejančias išskirtines ekonomines zonas; pabrėžia, kad valstybės narės, rengdamos ir įgyvendindamos jūrinių teritorijų planus ir į juos įtraukdamos sausumoje vykdomos veiklos poveikio priekrantės vandenims vertinimus, turėtų stiprinti už žemės naudojimą ir jūrinę veiklą atsakingų institucijų veiklos koordinavimą; mano, kad valstybės narės turėtų atsižvelgti į regioninius ypatumus, įskaitant salų regionų ir atokiausių regionų ypatumus, ir gerbti kiekvienos valstybės narės administracines tradicijas;

36. pabrėžia, kad valstybės narės, rengdamos ir įgyvendindamos jūrinių teritorijų planus, turi stiprinti koordinavimą tarp valstybių narių ir jų viduje, visų pirma nacionalinių ir regioninių valdžios institucijų, taip pat tarpsektorinį valdžios institucijų, be kita ko, atsakingų už aplinkos, žuvininkystės, energetikos ir transporto politiką, koordinavimą, kad būtų užtikrintas nuoseklus, ekosistemomis grindžiamas ir integruotas požiūris;

37. ragina JTP taikyti principą „iš apačios į viršų“ ir subalansuotą daugialypio naudojimo požiūrį, pagal kurį būtų siekiama išvengti neigiamo poveikio jūrų ištekliams ir biologinei įvairovei, taigi ir žvejybai bei akvakultūrai, ir užtikrinti, kad ši veikla nebūtų išstumta iš jūrinių teritorijų; mano, kad tam tikros su mėlynąja ekonomika susijusios veiklos plėtra neturi būti vykdoma tvarios ir atsparios jūros gėrybių gamybos, apsirūpinimo maistu savarankiškumo ir jūrų biologinės įvairovės išsaugojimo sąskaita; atsižvelgdamas į tai mano, kad atliekant būsimą JTP direktyvos peržiūrą turėtų būti geriau įtvirtinta strateginė apsirūpinimo maistu saugumo svarba; todėl ragina pripažinti žvejybą ir akvakultūrą strategiškai svarbiais viešojo intereso sektoriais, kurie iš esmės prisideda prie ES apsirūpinimo maistu savarankiškumo, apsirūpinimo maistu saugumo, strateginio savarankiškumo ir užimtumo pakrančių vietovėse, taip pat ragina teikti jiems pirmenybę vykdant jūrinių teritorijų planavimą, ypač segmentams, kurie negali būti perkelti;

38. ragina laikytis įrodymais grindžiamo požiūrio į daugialypio naudojimo zonas, pripažįstant, kad žuvininkystės ir jūrų energetikos sambūvis praktiškai tebėra ribotas ir neturėtų būti naudojamas siekiant pateisinti žuvininkystės išstūmimą iš jūrinių teritorijų; pabrėžia, kad daugialypio naudojimo metodas turėtų būti taikomas remiantis techniniais ir moksliniais kriterijais, atspindinčiais žvejybos ir akvakultūros veiklos realybę; pabrėžia, kad daugialypio naudojimo zonų nustatymas turėtų būti grindžiamas bendro įvairios jose vykdomos veiklos poveikio vertinimu ir kruopščia tinkamumo laivybai ir saugumo analize; ragina į visą šį procesą tiesiogiai ir tinkamai įtraukti visus susijusius sektorius;

39. mano, kad JTP turi būti grindžiamas dinaminiu ir adaptyviu požiūriu,

atsižvelgiant į jūros aplinkos ir jūrų išteklių pokyčius, naudojant reguliariai atnaujinamus mokslinius ir socialinius bei ekonominius duomenis ir rodiklius, visų pirma tais atvejais, kai nustatomos teritorijos, kurios galėtų neapimti žvejybos veiklos, pvz., jūros vėjo elektrinių parkų teritorijos ir tam tikros saugomos jūrų teritorijos; pabrėžia, kad planavimo procesas turėtų atspindėti dinamišką žvejybos pobūdį, nes laivynai dažnai juda priklausomai nuo sezoninio prieinamumo ir išteklių judėjimo, o tam tikrų rūšių žvejybos įrankiams reikia daug erdvės veiklai vykdyti;

40. ragina sukurti įtraukius valdymo mechanizmus, kuriais būtų užtikrintas tiesioginis ir struktūrizuotas atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, pvz., žvejų, įskaitant smulkiuosius žvejus, ir, kai aktualu, regioninių žvejybos valdymo organizacijų (RŽVO) dalyvavimas su planais susijusiuose sprendimų priėmimo, stebėsenos ir peržiūros procesuose;

41. pabrėžia, kad vykdant JTP reikia numatyti didesnę paramą žuvininkystei; remia aiškių teritorinių zonų ir prioritetinių žuvininkystės zonų nustatymą atsižvelgiant į žuvininkystės išteklių judėjimą ir raidą, tradicinių žvejybos ir akvakultūros zonų pripažinimą, poreikį išsaugoti ir apsaugoti aplinką ir gerinti žuvų išteklių būklę; pabrėžia, kad zonavimas turėtų būti pritaikytas skirtingų laivyno segmentų ir jūrų baseinų poreikiams ir grindžiamas patikimais moksliniais ir socialiniais bei ekonominiais vertinimais ir rodikliais, siekiant užtikrinti didesnį žuvininkystės sektoriaus matomumą ir nuspėjamumą; ragina privalomai įvertinti bendrą socialinį ir ekonominį žvejybos perkėlimo poveikį, įskaitant poveikį ES laivyno konkurencingumui, pelningumui, saugumui jūroje ir kartų kaitai;

42. pabrėžia, kad visų pirma reikia padidinti rezervuotųjų zonų, skirtų mažos apimties mažo poveikio priekrantės žvejybai 12 jūrmylių zonoje ir grindžiamų bendro valdymo tvarka, skaičių;

43. pabrėžia, kad reikia stiprinti žvejybos rajonų ir žvejybos išteklių kartografavimo ir modeliavimo mokslinius tyrimus; mano, kad nustatant prioritetines žvejybos zonas ir planuojant žvejybos veiklą turi būti taikomas dinaminis požiūris, kad būtų galima prisitaikyti prie žuvų išteklių pokyčių ir migracijos reiškinių, darančių poveikį istoriniams paplitimo rajonams;

44. ragina Komisiją pasiūlyti kompensavimo priemonių arba draudimo sistemų mechanizmą, taikomą žuvininkystės sektoriui tuo atveju, kai jo veikla perkeliama dėl alternatyvaus jūros naudojimo, įskaitant finansines kompensavimo priemones, ir teikti pirmenybę naujiems suderinamiems naudojimo būdams ir paramai žvejybos maršrutų pertvarkymui arba technologinėms investicijoms;

45. atkreipia dėmesį į galimas neigiamas jūrinės veiklos, pvz., žvejybos, plataus masto apribojimų pasekmes pakrančių bendruomenėms, be

kita ko, salų ir atokiausiuose regionuose; ragina rengiant, įgyvendinant ir peržiūrint jūrinių teritorijų planus visada atlikti socialinio ir teritorinio poveikio vertinimus, ypač daug dėmesio skiriant užimtumui, darbo sąlygoms, žvejų saugai ir pakrančių bendruomenių tvarumui, ir įvertinti biologinį ir socialinį bei ekonominį žvejybos apribojimų ir priemonių veiksmingumą;

46. ragina Komisiją ir valstybes nares pripažinti žuvininkystę strateginiu ir prioritetiniu jūrinių teritorijų naudotoju, itin svarbiu ES apsirūpinimo maistu savarankiškumui ir apsirūpinimo maistu saugumui, pakrančių užimtumui ir strateginiam savarankiškumui, ir aiškiai atspindėti šį statusą jūrinių teritorijų planuose bei būsimoje JTP direktyvos peržiūroje;

47. atsižvelgdamas į tai ragina taikyti diferencijuotą požiūrį į mažos apimties žvejybos valdymą, kuris apimtų mažos apimties žvejybai, mažo poveikio veiklai ir išsaugojimo projektams vykdyt skirtą lengvatinę prieigą 12 jūrmylių zonoje;

48. ragina Komisiją ir valstybes nares toliau integruoti akvakultūrą ir vandens bestuburių auginimą bei žvejybą be laivo, įskaitant vandens bestuburių rinkimą, į JTP ir pripažinti žemutinių mitybos grandžių ir mažo anglies dioksido kiekio akvakultūros teikiamas ekosistemines paslaugas; ragina Komisiją apsvarstyti galimybes imtis tolesnių veiksmų, pvz., galbūt parengti bendrą akvakultūros politiką, kaip šios integracijos palengvinimo priemonę; ragina vykdant JTP nustatyti specialias jūrines teritorijas, skirtas tvarios akvakultūros, pvz., mažo anglies dioksido kiekio ir žemutinių mitybos grandžių akvakultūros, plėtojimui; ragina palengvinti licencijų išdavimo procedūras ir sumažinti reguliavimo kliūtis, trukdančias plėtoti šią veiklą; pabrėžia, kad licencijų išdavimo procedūros turi būti paspartintos ir paremtos aiškiais aplinkosaugos reikalavimais, kad būtų kuo labiau padidinta socialinė ir ekonominė nauda; ragina numatyti paskatas, kuriomis būtų skatinama tvari akvakultūros, ypač žemutinių mitybos grandžių akvakultūros, plėtra, įskaitant įvairinimą, kuris apimtų ne maistui skirtų rūšių, tokių kaip dumbliai, auginimą;

49. pabrėžia, kad JTP srityje reikia skaidraus įvairius suinteresuotuosius subjektus įtraukiančio valdymo; ragina valstybes nares užtikrinti ankstyvą, sistemingą, prasmingą ir nuolatinį atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant patariamąsias tarybas ir žvejus, akvakultūros ir vandens bestuburių augintojus, dalyvavimą visais JTP rengimo, procesų, įgyvendinimo, galutinių rezultatų ir peržiūros etapais ir įtraukti skaidrią grįžtamąją informaciją apie tai, kaip suinteresuotųjų subjektų indėlis naudojamas priimant sprendimus; ragina, vykdant skaidrios formos konsultacijas, laikytis vienodo požiūrio į visus suinteresuotuosius subjektus ir pakrančių bei salų bendruomenes, neatsižvelgiant į jų finansinius, administracinius ar organizacinius išteklius;

50. mano, kad bendras valdymas turėtų būti JTP valdymo ir sprendimų

priėmimo modelis; pabrėžia šio modelio naudą, nes juo sudaromos sąlygos tiesioginiam suinteresuotųjų subjektų dalyvavimui, geresniam žuvininkystės išteklių valdymui, dalijimuisi geriausia patirtimi ir vietos realijoms pritaikytam požiūriui, ypač kai jis grindžiamas esamomis ir išbandytomis struktūromis ir praktinėmis vietos žvejų bendruomenių ir kitų struktūrų, pvz., RŽVO, žiniomis; pabrėžia, kad bendras valdymas taip pat gali padėti skatinti kartų kaitą sektoriuje ir stiprinti mažos apimties ir pakrančių laivynų ekonominį atsparumą;

51. pabrėžia principu „iš apačios į viršų“ grindžiamų struktūrų, pvz., bendruomenės inicijuotos vietos plėtros ir vietos veiklos grupių, vietos ir regionų valdžios institucijų, žvejų ir vandens bestuburių rinkėjų organizacijų, žuvininkystės sektoriaus moterų organizacijų ir kitų vietos bei regionų lygmens organizacijų naudą įgyvendinant vietos JTP;

52. ragina Komisiją ir valstybes nares remti suinteresuotųjų subjektų, ypač smulkiųjų žvejų, įskaitant be laivo žvejojančius žvejus, pvz., vandens bestuburių rinkėjus, taip pat jų organizacijų ir pakrančių bei salų, įskaitant atokiausius regionus, bendruomenių gebėjimų stiprinimą, kad jie būtų geriau pasirengę aktyviai ir veiksmingai dalyvauti viešose konsultacijose ir sprendimų priėmimo procesuose, susijusiuose su JTP; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad svarbu remti kartų kaitą, ir ragina valstybes nares užtikrinti, kad teritorijų planavimo sprendimai nesudarytų papildomų kliūčių jaunimui dirbti žuvininkystės sektoriuje;

53. pabrėžia, kad nustatant teritorijas, skirtas jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energetikai arba jūrų ekosistemų apsaugai, turi būti atsižvelgiama į poveikį žvejybai ir akvakultūrai, įskaitant konkrečius istorinius ir tradicinius žvejybos rajonus; primygtinai tvirtina, kad prieš nustatant zonas reikia sistemingai atlikti bendro poveikio aplinkai ir socialinio bei ekonominio poveikio vertinimus ir užtikrinti, kad poveikį patiriantys specialistai – jūros vėjo elektrinių parkų projektų atveju tai visų pirma žvejai, būtų iš anksto informuojami ir būtų privalomai įtraukti į konsultacijas prieš priimant sprendimus; atsižvelgdamas į tai, ragina įvertinti jūros vėjo elektrinių parkų poveikį žuvininkystės išteklių būklei ir kiekybiškai nustatyti pagrindinius jų socialinius ir ekonominius padarinius žuvininkystei;

54. pabrėžia, kad jūrų ekosistemų apsaugos priemonės turi būti grindžiamos patikimais moksliniais ir socialiniais bei ekonominiais vertinimais ir būti pritaikytos prie kiekvienos teritorijos apsaugos poreikių; pabrėžia, kad nustatant ir valdant įvairių kategorijų saugomas jūrų teritorijas, kai tai suderinama su išsaugojimo tikslais ir patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis, turėtų būti sudarytos sąlygos sambūviui su tausios žvejybos veikla, be kita ko, taikant tinkamas diferencijuotas valdymo priemones ir stengiantis, kad nebūtų automatiško neįtraukimo; taip pat atkreipia dėmesį į kitų veiksmingų teritorinių išsaugojimo priemonių potencialą;

55. ragina Komisiją ir valstybes nares sistemingai ir moksliškai įvertinti jūrų zonų, įskaitant saugomas jūrų teritorijas arba jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos zonas, bendro naudojimo galimybes ir nelaikyti, kad skirtingos jūrinės zonos yra tarpusavyje nesuderinamos; pabrėžia, kad aktyvus visų suinteresuotųjų subjektų ir ypač žvejų dalyvavimas nustatant, valdant ir vertinant saugomas jūrų teritorijas padeda užtikrinti didesnį aplinkosauginį veiksmingumą, didesnį išsaugojimo priemonių pripažinimą ir geresnę šių teritorijų integraciją į JTP; pabrėžia, kad reikia visapusiškiau atsižvelgti į klimato kaitą ir žuvų išteklių pasiskirstymo pokyčius, siekiant užtikrinti lankstų požiūrį į zonavimą, kuris atspindėtų dinaminį žvejybos pobūdį;

56. ragina Komisiją remti labiau tarpvalstybinį ir jūrų baseinais grindžiamą požiūrį į jūrinių teritorijų planavimą, skatinant esamas iniciatyvas, pvz., Didžiosios Šiaurės jūros baseino iniciatyvą; ragina Komisiją ir valstybes nares kartu su kaimyninėmis pakrantės valstybėmis dalyvauti bendro valdymo regioninėse platformose, remiantis Baltijos jūros aplinkos apsaugos komisijos (taip pat žinomos kaip Helsinkio komisija arba HELCOM) pavyzdžiu, be kita ko, siekiant nustatyti pasidalijamosios žuvininkystės koridorius;

57. ragina valstybes nares nacionalinius planus papildyti planais, kuriuose daugiau dėmesio skiriama jūrų baseinams, ir, kai aktualu, parengti makroregionines planavimo strategijas, įskaitant bendrus jūrinių teritorijų planus; primygtinai ragina valstybes nares ir ES nepriklausančias šalis, visų pirma kaimynines pakrantės valstybes, stiprinti bendradarbiavimą JTP srityje, visų pirma su Jungtine Karalyste besiribojančiuose ir Vidužemio jūros bei Baltijos jūros baseinuose; remia tvirtesnį jūrų baseinų lygmens požiūrį į JTP, užtikrinant, kad žuvininkystė būtų visapusiškai integruota į tarpvalstybinio planavimo sistemas ir neatsidurtų nepalankioje padėtyje dėl fragmentiškų nacionalinių sprendimų;

58. ragina užtikrinti tvirtesnį ES, jos valstybių narių ir ES nepriklausančių valstybių bendradarbiavimą JTP srityje; pabrėžia, kad reikia geriau koordinuoti Lamanšo sąsiaurio pakrantės valstybių veiksmus; ypač atkreipia dėmesį į Lamanšo sąsiaurio regionus, kuriuose reikia gerinti bendradarbiavimą su Jungtine Karalyste ir Normandijos salomis, visų pirma saugomų jūrų teritorijų nustatymo srityje; mano, kad bendradarbiavimas šioje srityje turi apimti privalomus ir skaidrius konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais procesus; ragina ES, Jungtinę Karalystę ir kitas susijusias šalis nustatyti Lamanšo sąsiaurio ir Šiaurės jūros regioninį valdymo planą, kad būtų užtikrintas tausus išteklių naudojimas ir daugiametis žuvininkystės valdymas;

59. pabrėžia, kad toks bendradarbiavimas su ES nepriklausančiomis valstybėmis turi užtikrinti vienodas sąlygas ir užkirsti kelią žvejybos pastangų perkėlimui, kad ES laivynai ir žvejų bendruomenės nepatirtų nuostolių; ragina Komisiją laikytis struktūrinio požiūrio į

dialogą ir bendradarbiavimą su kaimyninėmis pakrantės valstybėmis siekiant skatinti panašius aplinkosaugos, valdymo ir socialinius standartus ir būti pasirengusiai imtis visų būtinų priemonių, kad būtų apsaugoti ES interesai;

60. ragina į JTP įtraukti klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos bei kitas atitinkamas aplinkosaugos priemones, kad būtų sprendžiamos žvejybą ir akvakultūrą veikiančios problemos, pvz., pakrančių erozijos, kylančios vandens temperatūros, invazinių rūšių, vandenynų rūgštėjimo ir taršos iš sausumoje ir jūroje esančių šaltinių, taip pat bendro jų poveikio klausimas; pabrėžia, kad šie sprendimai turi būti proporcingi, pritaikyti prie vietos sąlygų ir iš anksto įvertinti išlaidų efektyvumo požiūriu, kad nebūtų taikomas universalaus sprendimo principas, pagal kurį neatsižvelgiama į kiekvieno jūros baseino realijas; pabrėžia, kad žvejai gali atlikti svarbų vaidmenį stebėsenos, ankstyvo aptikimo ir išsaugojimo pastangų srityje, jei bus tinkamai įtraukiami, mokomi ir remiami;

61. pabrėžia pakrančių erozijos ir kranto linijos traukimosi poveikį pakrantėms, ypač teritorijoms, kuriose vykdoma ir plėtojama akvakultūros veikla; atsižvelgdamas į tai ragina parengti ES pakrančių atsparumo planą, kuris apimtų integruotą pakrančių zonų valdymą, klimato kaitos švelninimą ir prisitaikymą prie jos, sausumoje ir jūroje vykdomos veiklos sąveiką, jūrų ir sausumos taršą, pakrančių prisitaikymo priemones ir tikslinę paramą žemės ūkiui; mano, kad valstybės narės atlieka svarbų vaidmenį šiuo atžvilgiu ir kad į šį poveikį turi būti atsižvelgta valstybių narių jūrinių teritorijų planuose;

62. yra labai susirūpinęs dėl Komisijos pasiūlytos įvairių struktūrinių fondų reformos ir naujos daugiametės finansinės programos, nes dėl to labai sumažės žuvininkystei skiriamų išteklių ir todėl kils pavojus JTP direktyvos įgyvendinimo patobulinimams;

63. pabrėžia, kad reikia skirti daug išteklių duomenų rinkimui ir moksliniams tyrimams, taip pat valstybių narių dalijimosi duomenimis ir koordinavimo stiprinimui; mano, kad labiau standartizuoti ir suderinti duomenys ir metodika padės užtikrinti žvejybos ir akvakultūros vietą JTP; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad reikia rengti ir atnaujinti mokslinius duomenis apie klimato kaitos poveikį jūrų vandens ištekliams, visų pirma susijusius su geografinio žuvų išteklių pasiskirstymo ir nerštaviečių pokyčiais ar žuvų išteklių persikėlimu;

64. ragina geriau ir suderintai rinkti duomenis ir sistemingai kartografuoti žvejybos veiklą, nes tai išankstinė teisingo ir įrodymais pagrįsto jūrinių teritorijų planavimo sąlyga; ragina Komisiją ir valstybes nares naudotis geriausiais turimais duomenimis ir informacija;

65. mano, kad vykdant būsimą ES vandenynų stebėjimo iniciatyvą („Ocean Eye“) turėtų būti sustiprintas ir suderintas jūrų duomenų

rinkimas ir taip prisidėta prie JTP tobulinimo; be to, ragina išnaudoti Europos skaitmeninio vandenyno dvynio potencialą siekiant geriau suprasti ir numatyti klimato kaitos poveikį jūrų ir jūrų išteklių būklei ir parengti tinkamas jūrinio planavimo strategijas;

66. pabrėžia, kad JTP reikia susieti su Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondu ir programa „Europos horizontas“, be kita ko, pagal būsimą daugiametę finansinę programą, kad būtų skatinami moksliniai tyrimai ir inovacijos, taip pat ir srityse, kuriose konkrečiai numatytas tvarus ir novatoriškas naudojimas; mano, kad Komisija ir valstybės narės turėtų skatinti naudoti skaitmenines technologijas, pvz., Europos dirbtinio intelekto priemones, kad paremtų JTP;

67. ragina Komisiją atidžiai stebėti JTP direktyvos įgyvendinimą; mano, kad kitoje JTP direktyvos vertinimo ataskaitoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama poveikiui žvejybai ir akvakultūrai teritoriniu požiūriu, suinteresuotųjų subjektų dalyvavimui ir tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, taip pat turėtų būti pateiktos rekomendacijos, kaip JTP direktyva galėtų duoti geresnių rezultatų aplinkos, socialinio ir ekonominio tvarumo požiūriu; mano, kad JTP turėtų būti vertinamas atsižvelgiant į teritorinį teisingumą, suprantamą kaip teisingas naudos ir apribojimų paskirstymas tarp suinteresuotųjų subjektų, teritorijų ir kartų, o ne vien tik į jo ekonominį ar administracinį veiksmingumą;

68. ragina Komisiją konsoliduoti Europos jūrinių teritorijų planavimo platformą pateikiant jūrinių teritorijų planavimo projektų, kartografavimo priemonių ir gerosios praktikos pavyzdžių; primygtinai ragina valstybes nares daugiau naudotis šia platforma rengiant savo jūrinių teritorijų planus, kad sprendžiant naudojimo ir interesų konfliktus būtų lengviau priimti skaidrius politinius sprendimus neatsisakant tikrų konsultacijų;

69. pritaria JTP direktyvos peržiūrai, kuri yra Vandenynų akto, kurį numatoma pateikti 2026 m. pabaigoje, dalis; pažymi, kad lygiagrečiai su JTP direktyvos peržiūra vykdoma Jūrų strategijos pagrindų direktyvos peržiūra; mano, kad atliekant šią peržiūrą turėtų būti nustatyta nuosekli sistema, kurios tikslas būtų pagerinti galiojančių teisės aktų ir reglamentavimo sistemos koordinavimą supaprastinant besidubliuojančius reglamentus, suderinant tikslus, supaprastinant esamus tikslus ir jūrinių teritorijų planuose nustatant minimalius tikslus, kurie turi būti pasiekti, didinant jūrinių ir sausumos teritorijų planavimo suderinamumą ir nustatant pasidalijamojo valdymo priemones; mano, kad atliekant šią peržiūrą visų pirma turėtų būti užtikrinta, kad nuostatos dėl suinteresuotųjų subjektų, visų pirma žvejų ir pakrančių bendruomenių, dalyvavimo būtų teisiškai privalomos ir kad jas darniau taikytų visos valstybės narės; mano, kad siūlomu aktu, vykdant tikrai holistinį politikos koordinavimą ir nenustatant naujų konkretiems sektoriams skirtų įpareigojimų, turėtų būti užtikrinta įvairių reglamentuojamųjų nuostatų ir sektorių sinergija; be to, mano, kad turi būti nustatyti minimalūs žvejybai ir

akvakultūrai skirtų teritorijų užtikrinimo standartai, siekiant prisidėti prie strateginio apsirūpinimo maistu savarankiškumo ir mėlynosios ekonomikos tvarumo bei konkurencingumo;

70. mano, kad atliekant JTP direktyvos peržiūrą taip pat turėtų būti sustiprintas tarpvalstybinis ir daugialypio naudojimo požiūris, siekiant sušvelninti bendrą poveikį ir padidinti suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą; mano, kad taip pat svarbu pasinaudoti peržiūra siekiant sumažinti ES žvejybos laivyno susiskaidymą ir netikrumą;

71. mano, kad Vandenynų aktas turėtų apimti visas ES teritorijas ir atsižvelgti į jų ypatumus, visų pirma atokiausių ir salų regionų atveju; pabrėžia, jog svarbu, kad Parlamento Žuvininkystės komitetas dalyvautų rengiant būsimą pasiūlymą, ypač apsirūpinimo maistu savarankiškumo, strateginio žvejybos ir akvakultūros vaidmens ir veiksmingo bendros žuvininkystės politikos įgyvendinimo klausimais;

72. mano, kad būsima JTP direktyvos peržiūra turėtų būti glaudžiai susieta su Vandenynų pakto įgyvendinimu, pakankamų finansinių išteklių skyrimu, ypač pagal kitą daugiametę finansinę programą, ir su konkrečiais veiksmais, kad būtų užtikrintas veiksmingas jos įgyvendinimas ir išvengta neigiamo poveikio valstybėms narėms ir suinteresuotiesiems subjektams; pabrėžia, kad tokie ištekliai turi būti pakankami, nuspėjami ir lengvai prieinami ir kad juos naudojant pirmenybė turi būti teikiama priemonėms, turinčioms apčiuopiamą poveikį;

73. ragina Komisiją rengiant savo 2040 m. žvejybos ir akvakultūros viziją visapusiškai integruoti JTP ir susieti šias iniciatyvas su bendros žuvininkystės politikos vertinimo rezultatais;

°

° °

74. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.